

**KAMMARRÄTTEN
I JÖNKÖPING**
Avdelning 1

DOM

2013-06-05
Meddelad i Jönköping

Mål nr 1131-13

KLAGANDE

Lars-Göran Svensson
Sveriges Television
405 13 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Överförmyndarnämnden i Jönköpings kommuns beslut den 27 mars
2013, akt nr 11519, se bilaga A

SAKEN

Rätt att ta del av allmän handling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 140571

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2203 550 02 Jönköping	Slottsgatan 5	036-15 68 00 (vx) E-post: kammarrattenijonkoping@dom.se www.kammarrattenijonkoping.domstol.se	036-16 19 68	måndag – fredag 08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Lars-Göran Svensson yrkar, i överklagande som kom in till kammarrätten den 17 april 2013, att begärda handlingar ska lämnas ut och anför i huvudsak följande. Han är inte ombud för N.N., men fullmakten från henne styrker hans behörighet att ta del av handlingarna. N.N. har rätt till partsinsyn och rätten att ta del av handlingarna har getts även honom genom fullmakten. Överförmyndarnämnden har inte angett något lagstöd för uppfattningen att partsinsynen inte gäller den som har god man eller förvaltare. Överförmyndarnämnden, som är väl medveten om att N.N. sannolikt inte längre är i behov av förvaltare, har inte visat att saknar rättskapacitet att utfärda fullmakten. Hon vårdas inte längre och arbetstränar nu för att inom kort återgå i arbete. Hon är ensam vårdnadshavare för sina barn som hon har skött utan anmärkning. Den som har god man eller förvaltare blir totalt rättslös gentemot överförmyndarnämnden om rätten att ta hjälp av utomstående nekas dem.

Överförmyndarnämnden hänvisar till kammarrättens dom den 5 september 2012 i mål nr 2214-12.

RÄTTSLIG REGLERING

För rätt att ta del av en handling krävs att handlingen är allmän enligt tryckfrihetsförordningen och att den inte innehåller några uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

Enligt 32 kap. 4 § OSL gäller sekretess hos överförmyndare eller överförmyndarnämnd i ärende enligt föräldrabalken för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men. Av 5 §

framgår att sekretess enligt 4 § inte hindrar att uppgift lämnas till en enskild enligt vad som föreskrivs i föräldrabalken.

Av 12 kap. 1 och 2 §§ OSL framgår att sekretess till skydd för en enskild inte gäller i förhållande till den enskilde själv, om inte annat anges i OSL samt att den enskilde helt eller delvis kan häva sekretess som gäller till skydd för honom eller henne, om inte annat anges i OSL.

Enligt 11 kap. 9 § första stycket föräldrabalken, FB, har en förvaltare inom ramen för sitt uppdrag ensam rådighet över den enskildes egendom och företräder denne i alla angelägenheter som omfattas av uppdraget.

Enligt 16 kap. 7 § FB har en omyndig som har fyllt sexton år och den som har god man eller förvaltare rätt att ta del av de handlingar som rör ställföreträdarskapet och som förvaras hos överförmyndaren. En sådan rätt har också den enskildes make eller sambo och närmaste släktingar, jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 1991 ref. 23.

Vad som i FB är föreskrivet om överförmyndare ska enligt 19 kap. 2 § FB även tillämpas på överförmyndarnämnd.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

De aktuella handlingarna är inkomna till eller upprättade hos Överförmyndarnämnden i Jönköpings kommun och är följaktligen allmänna handlingar.

Av överförmyndarnämndens beslutsmotivering framgår att prövningen om utlämnande har skett i förhållande till bestämmelserna i 32 kap. 4 – 5 §§ OSL och 16 kap. 7 § FB.

Kammarrätten instämmer i överförmyndarnämndens bedömning att handlingarna till följd av sekretess enligt 32 kap. 4 § OSL inte kan lämnas ut till Lars-Göran Svensson på egen begäran. Handlingarna kan inte heller lämnas ut till honom med stöd av 32 kap. 5 § OSL jämförd med 16 kap. 7 § FB eftersom han inte tillhör den i 16 kap. 7 § FB angivna personkretsen.

Lars-Göran Svensson har anfört att N.N. genom partsinsyn har rätt att ta del av handlingarna och att hon genom fullmakten har hävt sekretessen gentemot honom.

N.N. har förvaltare enligt 11 kap. 7 § FB och uppdraget omfattar att bevaka hennes rätt samt att förvalta hennes egendom.

Enligt 16 kap. 7 § FB har den som har förvaltare rätt att ta del av de handlingar som rör ställföreträdarskapet och som förvaras hos överförmyndarnämnden. N.N. har således rätt att själv ta del av dessa handlingar, vilket också överförmyndarnämnden upplyst om.

Den återopade fullmakten är utställd av N.N. den 31 januari 2013 och avser att ge Lars-Göran Svensson rätt att ta del av de handlingar som är upprättade hos eller inkomna till överförmyndarnämnden i hennes ärende. I fullmakten anges att den är giltig längst till och med den 30 mars 2013.

Frågan i målet är först och främst om N.N. har sådan rätts-handlingsförmåga att hon är behörig att utställa en fullmakt av aktuellt slag.

Den som får en förvaltare förordnad för sig förlorar i princip rådgighet över det som omfattas av förvaltaruppdraget. Oavsett förvaltaruppdragets utformning kan den enskilde dock i vissa situationer tillerkännas viss självständighet (jfr kammarrättens beslut den 21 januari 2011 i mål nr 3040-10).

N.N:s förvaltare har, såvitt framgår av handlingarna i målet, inte samtyckt till att sekretessen för uppgifterna hävs i förhållande till Lars-Göran Svensson.

I kommentaren till 12 kap. 2 § OSL sägs bl.a. följande (Lenberg m.fl., Offentlighets- och sekretesslagen, Norstedts, supplement I, maj 2010, s. 12:2:2). Ett annat problem är vad som gäller när den till vars förmån sekretessen är uppställd har en legal ställföreträdare. Problemet torde vara mest uttalat när sekretessen avser personliga förhållanden. I fråga om den som på grund av bristande mognad eller psykisk sjukdom saknar all förmåga till bedömning av sekretessfrågan gäller att ställföreträdarens samtycke till utlämnande krävs och är tillräckligt.

Den som har förvaltare kan enligt kammarrättens mening inte generellt bedömas sakna rättshandlingsförmåga att utfärda fullmakter. Utrymmet för självbestämmande måste enligt kammarrättens mening bedömas från fall till fall, utifrån såväl förvaltarens utformning som huvudmannens förmåga att bedöma fullmaktens följdverkningar.

Av handlingarna i målet framgår att förvaltarens uppgift är att bevaka N.N:s rätt och att förvalta hennes egendom, utan närmare specificering. Det bör enligt kammarrättens mening närmast vara "bevaka rätt" som är tillämpligt i fråga om N.N:s rätt att utfärda fullmakten ifråga.

Av tingsrättens beslut om förvaltarskap den 14 mars 2008 framgår att N.N. till följd av sjukdom och psykisk störning är ur stånd att vårda sin egendom.

Av läkarintyg för utredning i ärende om anordnande av godmanskap, utfärdat av specialistläkaren i allmänmedicin Carl-Mikael Lindholm den 4 april 2013, framgår att N.N. ur medicinsk synvinkel numera är frisk men att hon är i fortsatt behov av hjälp med att förvalta sin egendom.

Av övrig utredning i målet framgår att N.N. år 2008 själv önskade stå under förvaltarskap, men att hon numera anser att ett godmanskap är tillräckligt ingripande.

Vidare framgår att N.N. anser att hennes förvaltare och överförmyndarnämnden har brustit i sina uppdrag. Enligt kammarrättens mening framstår det som uppenbart att det är av den anledningen som N.N. har gett samtycke till journalisten Lars-Göran Svensson att ta del av handlingarna i hennes ärende hos överförmyndarnämnden.

Kammarrätten finner utifrån förvaltaruppdragets utformning, N.N. nuvarande hälsotillstånd och syftet med att Lars-Göran Svensson ska få ta del av handlingarna, att det inte framkommit skäl att ifrågasätta N.N:s rätt att utfärda fullmakten ifråga. Rättshandlingens avser en personlig fråga om sådan grundläggande rättighet som bör anses rymmas inom N.N:s självbestämmanderätt.

Den fullmakt som N.N. har utställt för Lars-Göran Svensson är emellertid inte längre giltig och Lars-Göran Svensson saknar därför numera rätt att med stöd av den ta del av de efterfrågade handlingarna. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 2).

Håkan Löfgren

Göran Mattsson

Bengt Gren
referent

Föredragande: Daniel Brenander